

НАЦРТ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ТРЖИШТУ КАПИТАЛА

Члан 1.

У Закону о тржишту капитала („Службени гласник РС”, број 31/11 и 112/15), у члану 2. став 1. тачка 1) додају се подтачке (11) и (12), које гласе:

„(11) робни деривати су изведени финансијски инструменти који се односе на робу, који морају бити намирени у новцу, или изузетно физички, уколико се њима тргује на регулисаном тржишту, односно МТП;”;

„(12) кредитни дериват на основу наступања статуса неиспуњавања обавеза (енгл. *credit default swap*) је врста кредитног деривата којим се пружалац кредитне заштите обавезује да ће кориснику те заштите измирити губитак у случају неизмирења обавеза дужника или неког другог уговореног кредитног догађаја, за шта му корисник кредитне заштите плаћа одговарајућу накнаду;”;

У члану 2, став 1, после тачке 3. додаје се тачка 3а), после тачке 7. додају се тач. 7а), 7б) и 7в), после тачке 22. додаје се тачка 22а), после тачке 37. додају се тач. 37а), 37б) и 37в), после тачке 46. додаје се тачка 46а), које гласе:

„3а) референтна вредност је свака стопа, индекс или бројка доступна јавности или објављена која се периодично или редовно утврђује применом формуле на следеће вредности или на основу њих: вредност једне или више врста основне имовине или цена, укључујући и процењене цене, стварне или процењене каматне стопе или друге вредности или анкете те с обзиром на коју се утврђује износ који је потребно платити за неки финансијски инструмент или вредност финансијског инструмента;”;

„7а) роба је било која роба заменљиве природе коју је могуће испоручити, укључујући метале и њихове руде и легуре, пољопривредне производе, те енергију;”;

„7б) промптни уговор за робу је уговор за испоруку робе којом се тргује на промптном тржишту, а која се испоручује одмах након што је извршено намирење у новцу, и уговор о испоруци робе који није финансијски инструмент, укључујући термински уговор који се намирује физички;”;

„7в) промптно тржиште значи тржиште робе на коме се роба продаје за новац и одмах испоручује након што је уговор намирен у новцу, те друга тржишта на којима се не тргује финансијским инструментима;”;

„22а) место трговања је свако регулисано тржиште, МТП или ОЦЦ;”;

„37а) значајна дистрибуција је иницијална или секундарна понуда хартија од вредности која се разликује од уобичајеног трговања како у погледу износа вредности понуђених хартија од вредности тако и у погледу методе продаје;”;

„37б) стабилизација је куповина или понуда за куповину хартија од вредности или трансакција еквивалентним повезаним инструментима коју спроводи кредитна институција или инвестиционо друштво у контексту значајне дистрибуције тих хартија од вредности искључиво за потребе одржавања тржишне цене тих хартија од вредности током унапред одређеног периода због притиска на продају тих хартија од вредности;”;

„37в) програм откупа значи трговање сопственим акцијама јавног акционарског друштва које испуњава услове за стицање сопствених акција прописане законом којим се уређује пословање привредних друштава, у случају када се стицање врши на регулисаном тржишту или МТП, а не путем понуде за откуп свим акционарима;”;

„46а) лице које професионално договара или извршава трансакције значи лице које се професионално бави примањем и преносом налога за финансијске инструменте или извршењем трансакција финансијским инструментима;”.

Члан 2.

У члану 73. додаје се нови став 7. који гласи:

„Одредбе овог поглавља (чл. 73-94.) примењују се и на:

1) промптне уговоре за робу, чији предмет нису производи трговања на организованом тржишту електричне енергије, природног гаса, нафте и деривата нафте када трансакција, налог или поступак има, или ће вероватно имати, или је учињен у намери да утиче на цену или вредност финансијског инструмента;

2) изведене уговоре или изведене инструменте за пренос кредитног ризика, код којих закључење трансакције, испостављање налога, давање понуде или други поступци имају или је вероватно да ће имати утицај на цену или вредност промптног уговора за робу, у случају када та цена зависи од вредности финансијског инструмента;

3) поступке који имају или је вероватно да ће имати утицај на референтне вредности.”.

Члан 3.

У члану 75. став 5. мења се и гласи:

„Информације из става 1. овог члана су информације о тачно одређеним чињеницама ако се њима указује на низ околности које постоје или за које се разумно може очекивати да ће постојати, или на догађај који се догодио или се разумно може очекивати да ће се догодити, када су довољно специфичне да омогуће закључивање о могућем утицају тог низа околности или догађаја на цене финансијских инструмената, повезаног изведеног финансијског инструмента или повезаних промптних уговора за робу.”.

Члан 4.

Иза члана 78. додаје се члан 78а) који гласи:

„Сама чињеница да правно лице поседује или је поседовало инсајдерске информације не подразумева да је то лице користило те информације у трговању, односно да је трговало на основу инсајдерских информација, уколико је то правно лице увело, спроводило и одржавало примерене и делотворне унутрашње механизме и поступке којима се спречава злоупотреба инсајдерских информација.

Унутрашњи механизми и поступци којима се спречава злоупотреба инсајдерских информација су такви да се њима осигурава да ниједно физичко лице које је у име правног лица донело одлуку о стицању или отуђењу финансијских инструмената на које се односе информације, нити било које друго физичко лице које је могло утицати на ту одлуку, није поседовало инсајдерске информације, односно да није подстакло, дало препоруку или на други начин утицало на физичко лице које је у име правног лица одлучило о стицању или отуђењу финансијских инструмената на које се те информације односе.”.

Члан 5.

У члану 79. мења се став 4, тако што се бришу речи: „,током одговарајућег времена,” те се иза речи: „објављује” брише интерпункцијски знак: „,тачка” и додају речи: „и да учини исте доступним најмање пет година од датума објављивања.”.

Члан 6.

У члану 83. став 3. иза речи: „предметном списку” додају се речи: „, датум и време када је то лице стекло приступ инсајдерским информацијама”.

Члан 7.

У члану 84. став 5. после тачке 7) додају се тач. 8) и 9) које гласе:

„8) залагање или позајмљивање финансијских инструмената од стране или у име лица које обавља дужности руководиоца или лица повезаног с тим лицем, како је наведено у ставу 1.;

9) трансакције које су извршила лица која у оквиру свог посла договарају или извршавају трансакције или неко друго лице у име лица које обавља дужности руководиоца или лица које је повезано са тим лицем, како је наведено у ставу 1, укључујући случајеве када се користи дискреционо право;”;

Постојећа тачка 8) постаје тачка 10).

Члан 8.

Иза члана 84. додају се нови чл. 84а) и 84б) који гласе:

„Период забране трговања за лице које обавља дужности руководиоца

Члан 84а)

Лицу које обавља дужности руководиоца код издаваоца забрањено је да врши трансакције за сопствени рачун или за рачун трећег лица, непосредно или посредно, у вези са власничким или дужничким хартијама од вредности тог издаваоца, или другим финансијским инструментима који су са њима повезани, током периода од 30 дана пре објаве годишњег, полугодишњег или кварталног финансијског извештаја које је издавалац у обавези да објави у складу са одредбама чл. 50, 52. и 53. овог закона.

Издавалац може дати писану сагласност лицу које обавља дужност руководиоца код издаваоца да тргује за сопствени рачун или за рачун трећег лица током периода забране трговања ако постоје ванредне околности које захтевају хитну продају акција или због значаја предметног трговања за трансакције у вези са програмом откупа акција од стране запослених и у сличним случајевима.

Комисија ближе прописује околности у којима издавалац може одобрити трговање током периода забране трговања, укључујући околности које би се сматрале ванредним и врсте трансакција које би оправдале одобрење за трговање.”

Истраживања тржишта

Члан 84б)

Истраживање тржишта обухвата саопштавање информација једном или више потенцијалних инвеститора пре трансакције, како би се проценио интерес потенцијалних инвеститора за могућу трансакцију и њене услове, као што је потенцијални обим или цена, од стране:

1) издаваоца;

2) продавца финансијског инструмента на секундарном тржишту у толикој количини или вредности да се трансакција разликује од редовног трговања и укључује начин продаје који се заснива на претходној процени интереса од стране потенцијалног инвеститора;

3) трећег лица које делује у име или за рачун лица из тач. 1) и 2).

Истраживање тржишта такође представља и објављивање инсајдерских информација лицима која имају право на те хартије од вредности од стране лица која намеравају да дају понуду за преузимање акција или спроведу спајање друштава, уколико су кумулативно испуњени следећи услови:

1) да су информације потребне како би омогућиле лицима која имају право на те хартије од вредности да одлуче о томе јесу ли спремна да понуде своје хартије од вредности на продају;

2) да је за одлуку о понуди за преузимање или спајање друштава у разумној мери потребна намера лица да продају своје хартије од вредности.

Учесник на тржишту који врши објављивање пре спровођења истраживања тржишта посебно узима у обзир хоће ли истраживање тржишта укључити објављивање инсајдерских информација, и о томе саставља и ажурира писану евиденцију коју на захтев доставља Комисији.

Ова обавеза примењује се на свако објављивање информација непрекидно током истраживања тржишта.

Објављивање инсајдерских информација код истраживања тржишта не представља злоупотребу тржишта, уколико учесник на тржишту који врши објављивање инсајдерских информација пре објављивања:

1) прибави пристанак лица које је учествовало у истраживању тржишта за примање инсајдерских информација;

2) обавести лице које је учествовало у истраживању тржишта да му је забрањено да употреби те информације, или покуша да их употреби, тако да стекне или отуђи финансијски инструмент на који се те информације односе, за сопствени рачун или за рачун трећег лица, посредно или непосредно;

3) обавести лице које је учествовало у истраживању тржишта да му је забрањено да те информације употреби, или покуша да их употреби тако да повуче или измени налог који је већ испостављен и у вези је са финансијским инструментом на који се те информације односе;

4) обавести лице које је учествовало у истраживању тржишта да је дужно да чува добијене информације као поверљиве.

Учесник на тржишту који врши објављивање информација саставља и води евиденцију свих информација које су дате лицима која су учествовала у истраживању тржишта, идентитет потенцијалних инвеститора којима су информације објављене, као и правних и физичких лица која делују у име потенцијалних инвеститора, те датум и време сваког објављивања.

Када информације објављене током истраживања тржишта престану да буду инсајдерске информације у складу са проценом учесника на тржишту који врши објављивање, тај учесник што је пре могуће о томе обавештава лица из става 6, а евиденцију о томе доставља Комисији.

Независно од одредаба овог члана, лице које је учествовало у истраживању тржишта само процењује да ли поседује инсајдерске информације, као и када престаје да их поседује.

Учесник на тржишту који врши објављивање чува евиденцију из овог члана у периоду од најмање пет година.

Ближе услове и начин истраживања тржишта и вођења евиденција у смислу овог члана, прописује Комисија.”

Члан 9.

У члану 85. став 1. тачка 1) мења се тако што се:

- у подтачки (1) иза речи: „финансијских инструмената” брише интерпункцијски знак: „тачка запета”, те се додају речи: „или повезаног промптог уговора за робу” и интерпункцијски знак: „тачка и запета”;

- у подтачки (2) иза речи: „финансијских инструмената” додају речи: „или повезаног промптог уговора за робу”;

У тачки 3) брише се интерпункцијски знак: „тачка”, додаје се интерпункцијски знак: „тачка запета”, те се после тачке 3) додаје тачка 4) која гласи:

„4) преношење лажних или обмањујућих информација или давање лажних или обмањујућих основних података у односу на референтну вредност када је лице које је пренело информацију или дало основни податак знало или требало да зна да су они лажни или обмањујући, или било који други поступак којим се манипулише израчунавањем референтне вредности.”

У ставу 3. тачка 2) брише се текст иза речи: „инструмената” те се додаје текст: „на почетку или пред крај трговачког дана, која има или би могла имати обмањујући утицај на инвеститоре који доносе одлуке на основу објављених цена, укључујући почетне или цене на затварању.”

Члан 10.

У члану 93. иза става 9. додаје се став 10. који гласи:

„Комисија може да захтева од судије за претходни поступак да донесе налог да се Комисији обезбеди достављање постојећих записа телефонских позива, размене података које поседују инвестициона друштва, кредитне институције и друга лица над којима Комисија врши надзор и за која постоје основи сумње да су извршила повреде одредби овог закона о забрани злоупотребе на тржишту.”

Члан 11.

У члану 94. брише се став 4. и уместо њега додају се нови ст. 4, 5. и 6. који гласе:

„Комисија информисе јавност о изреченим надзорним мерама у вези са кршењем одредби поглавља VI – ЗЛОУПОТРЕБЕ НА ТРЖИШТУ овог закона, одмах након обавештења лица на коју се одлука о изрицању мере односи.

Комисија објављује податке о врсти и природи повреда одредби закона, а ближе услове у вези са објављивањем Комисија прописује подзаконским актом.

Одлуке објављене у складу са овим чланом биће доступне јавности на интернет страници Комисије најмање пет година од објаве.”

Члан 12.

У члану 122. после става 2. додаје се став 3. који гласи:

„Одредбе овог члана не примењују се на издаваоце из члана 2. став 1. тачка 38) подтачка (3) овог закона, а чије се дужничке хартије од вредности искључују са регулисаног тржишта, односно МТП у складу са актима организатора тржишта.”

Члан 13.

У члану 275. после става 4. додаје се став 5. који гласи:

„Уколико је субјект надзора физичко лице које је извршило повреду одредаба поглавља VI – ЗЛОУПОТРЕБЕ НА ТРЖИШТУ, Комисија ће приликом одмеравања новчане казне из претходног става узети у обзир и вредност обављене трансакције, вредност прибављене имовинске користи, вредност измакле користи или избегнутог губитка насталог услед утврђених повреда, с тим да максимални износ новчане казне не може бити већи од користи прибављене злоупотребом на тржишту.”

Досадашњи ст. 5. – 11. постају ст. 6. – 12.

Члан 14.

У члану 281. мења се став 2. тако што се иза речи: „казнити затвором” бришу речи: „од једне до осам година и новчаном казном”, те се додају речи: „од пет до осам година.”

Иза става 2. додаје се став 3. који гласи :

„За покушај дела из става 1. овог члана казниће се.”

Члан 15.

У члану 282. иза става 4. додаје се став 5. који гласи:

„За покушај дела из става 1. овог члана казниће се.”

Члан 16.

У члану 284. став 1. иза тачке 14), додаје се тачка 15) која гласи:

„15) ако не обавештава у вези са инсајдерском информацијом супротно одредбама чл. 79, 80, 81, 82. и 83. овог закона.”

Члан 17.

У члану 290. став 1. брише се тачка 10).

Члан 18.

Иза члана 290. додаје се нови члан 290а који гласи:

„290а

Новчаном казном од 5.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај лице из члана 84. став 1. и став 2. ако не обавештава на начин предвиђен одредбама члана 84. овог закона.”.

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 19.

Поступци који су започети пред Комисијом до дана ступања на снагу овог закона окончаће се у складу са одредбама Закона о тржишту капитала („Службени гласник РС”, бр. 31/11 и 112/15).

Члан 20.

Комисија је дужна да усклади своје акте са овим законом у року од 30 дана од дана његовог ступања на снагу.

Члан 21.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.